

שְׁנוּ חֲכָמִים בְּלִשׁוֹן הַמִּשְׁנָה, בְּרוּךְ שֶׁבָּחַר בָּהֶם וּבְמִשְׁנָתָם:
 רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה, זֹכֶה לְדַבְרֵי הַרְבֵּה. וְלֹא
 עוֹד אֶלָּא שֶׁכָּל הָעוֹלָם כָּלוּ כְּדִי הוּא לוֹ. נִקְרָא רַע, אֱהוּב, אוֹהֵב אֶת
 הַמָּקוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת, מְשַׁמֵּחַ אֶת הַמָּקוֹם, מְשַׁמֵּחַ אֶת הַבְּרִיּוֹת.
 וּמַלְבִּישׁוֹ עֲנָנָה וְיִרְאָה, וּמַכְשִׁירָתוֹ לִהְיוֹת צַדִּיק וְחָסִיד וְיֹשֵׁר וְנָאֵמָן,
 וּמַרְחִקָתוֹ מִן הַחֲטָא, וּמַקְרִבָתוֹ לִידֵי זְכוּת, וְנִהְיֶין מִמֶּנּוּ עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה
 בִּינָה וְגִבּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (מְשִׁלִּי ח) לִי עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה אֲנִי בִינָה לִי גִבּוֹרָה.
 וְנוֹתֶנֶת לוֹ מַלְכוּת וּמַמְשָׁלָה וְחֻקּוֹר דִּין, וּמַגְלִין לוֹ רְגֵז תּוֹרָה, וְנִעְשִׂיָּה
 כְּמַעֲיָן הַמִּתְגַּבֵּר וְכִנְהָר שֶׁאֵינוֹ פּוֹסֵק, וְהָיָה צָנוּעַ וְאֶרֶךְ רוּחַ, וּמוֹחֵל עַל
 עֲלָבוֹנוֹ, וּמַגְדִּילָתוֹ וּמְרוֹמְמָתוֹ עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים:

The sages taught in the language of the Mishnah. Blessed be He who chose them and their teaching. Rabbi Meir said: Whoever occupies himself with the Torah for its own sake, merits many things; not only that but he is worth the whole world. He is called beloved friend; one that loves God; one that loves humankind; one that gladdens God; one that gladdens humankind. And the Torah clothes him in humility and reverence, and equips him to be righteous, pious, upright and trustworthy; it keeps him far from sin, and brings him near to merit. And people benefit from his counsel, sound knowledge, understanding and strength, as it is said, "Counsel is mine and sound wisdom; I am understanding, strength is mine" (**Proverbs 8:14**). And it bestows upon him royalty, dominion, and acuteness in judgment. To him are revealed the secrets of the Torah, and he is made as an ever-flowing spring, and like a stream that never ceases. And he becomes modest, long-suffering and forgiving of insult. And it magnifies him and exalts him over everything.

אמר רבי יהושע בן לוי, בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת, אוי להם לבריות מעלבונה של תורה. שכל מי שאינו עוסק בתורה נקרא גזוף, שנאמר (משלי יא) גזם זהב באף חזיר אשה יפה וסרת טעם. ואומר (שמות לב) והלחת מעשה אלהים הזה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלחת, אל תקרא חרות אלא חרות, שאין לה בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה. וכל מי שעוסק בתלמוד תורה הגרי זה מתעלה, שנאמר (במדבר כא) וממתנה נחליאל ומנחליאל במות:

Rabbi Joshua ben Levi said: every day a bat kol (a heavenly voice) goes forth from Mount Horeb and makes proclamation and says: "Woe unto humankind for their contempt towards the Torah", for whoever does not occupy himself with the study of Torah is called, nazuf (the rebuked). As it is said, "Like a gold ring in the snout of a pig is a beautiful woman bereft of sense" (**Proverbs 11:22**). And it says, "And the tablets were the work of God, and the writing was the writing of God, graven upon the tablets" (**Exodus 32:16**). Read not haruth ['graven'] but heruth ['freedom']. For there is no free man but one that occupies himself with the study of the Torah. And whoever regularly occupies himself with the study of the Torah he is surely exalted, as it is said, "And from Mattanah to Nahaliel; and Nahaliel to Bamoth" (**Numbers 21:19**).

הלומד מחברו פָּרַק אֶחָד או הִלְכָה אֶחָת או פָּסוּק אֶחָד או דְּבוּר אֶחָד או אָפְלוּ אוֹת אֶחָת, צָרִיף לְנִהוּג בּוֹ כְּבוֹד, שָׁכַן מְצִינוּ דְּדוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא לָמַד מֵאַחִיתָפָל אֶלָּא שְׁנֵי דְּבָרִים בְּלִבָּד, קָרָאוּ רַבּוֹ אֱלוֹפוֹ וּמִיָּדְעוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים נה) וְאַתָּה אֲנוֹשׁ כְּעֶרְכִּי אֱלוֹפִי וּמִיָּדְעִי. וְהֵלֵא דְּבָרִים קָל וְחֶמֶר, וּמֵה דְּדוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא לָמַד מֵאַחִיתָפָל אֶלָּא שְׁנֵי דְּבָרִים בְּלִבָּד קָרָאוּ רַבּוֹ אֱלוֹפוֹ וּמִיָּדְעוּ, הִלּוּמִד מִחֲבֵרוֹ פָּרַק אֶחָד או הִלְכָה אֶחָת או פָּסוּק אֶחָד או דְּבוּר אֶחָד או אָפְלוּ אוֹת אֶחָת, עַל אֶחָת כְּמָה וְכָמָה שֶׁצָּרִיף לְנִהוּג בּוֹ כְּבוֹד. וְאֵין כְּבוֹד אֶלָּא תוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ג) כְּבוֹד

חֲכָמִים יִנָּחֵלוּ, (משלי כח) וְתַמִּימִים יִנָּחֵלוּ טוֹב, וְאִין טוֹב אֶלָּא תוֹרָה,
שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ד) כִּי לִקְחַ טוֹב נִתַּתִּי לָכֶם תוֹרָתִי אֵל תַּעֲזֹבוּ:

One who learns from his fellow one chapter, or one halakhah, or one verse, or one word, or even one letter, is obligated to treat him with honor; for so we find with David, king of Israel, who learned from Ahitophel no more than two things, yet called him his master, his guide and his beloved friend, as it is said, "But it was you, a man mine equal, my guide and my beloved friend" (**Psalms 55:14**). Is this not [an instance of the argument] "from the less to the greater" (kal vehomer)?

If David, king of Israel who learned from Ahitophel no more than two things, nevertheless called him his master, his guide and his beloved friend; then in the case of one who learns from his fellow one chapter, or one halakhah, or one verse, or one word, or even one letter, all the more so he is under obligation to treat him with honor. And "honor" means nothing but Torah, as it is said, "It is honor that sages inherit" (**Proverbs 3:35**). "And the perfect shall inherit good" (**Proverbs 28:10**), and "good" means nothing but Torah, as it is said, "For I give you good instruction; do not forsake my Torah" (**Proverbs 4:2**).

כֹּךְ הִיא דַּרְכָּהּ שֶׁל תוֹרָה, פֶּת בְּמִלַּח תֹּאכֹל, וּמִים בְּמִשׁוּרָה תִּשְׁתֶּה, וְעַל
הָאָרֶץ תִּישָׁן, וְחַיִּי צַעַר תִּחְיֶה, וּבִתּוֹרָה אַתָּה עֹמֵל, אִם אַתָּה עוֹשֶׂה כֵן,
(תהלים קכח) אֲשֶׁרִיךְ וְטוֹב לָךְ. אֲשֶׁרִיךְ בְּעוֹלָם הִנֵּה וְטוֹב לָךְ לְעוֹלָם
הַבָּא:

Such is the way [of a life] of Torah: you shall eat bread with salt, and rationed water shall you drink; you shall sleep on the ground, your life will be one of privation, and in Torah shall you labor. If you do this, "Happy shall you be and it shall be good for you" (**Psalms 128:2**): "Happy shall you be" in this world, "and it shall be good for you" in the world to come.

אֵל תִּבְקַשׁ גְּדֻלָּה לְעִצְמָךְ, וְאֵל תִּתְחַמַּד כְּבוֹד, יוֹתֵר מִלְּמוֹדָה עֲשֵׂה, וְאֵל
תִּתְאֲוֶה לְשִׁלְחָנָם שֶׁל מְלָכִים, שֶׁשִּׁלְחָנָהּ גְּדוֹל מִשִּׁלְחָנָם, וּכְתִרָהּ גְּדוֹל

מִכְתָּרִם, וְנֶאֱמָן הוּא בַעַל מְלָאכָתָהּ שִׁישְׁלָם לָהּ שָׂכָר פְּעֻלָּתָהּ:

Do not seek greatness for yourself, and do not covet honor. Practice more than you learn. Do not yearn for the table of kings, for your table is greater than their table, and your crown is greater than their crown, and faithful is your employer to pay you the reward of your labor.

גְּדוּלָּה תוֹרָה יוֹתֵר מִן הַכֹּהֲנָה וּמִן הַמְּלָכוֹת, שְׂהַמְלָכוֹת נִקְנִית בְּשָׁלְשִׁים מַעְלֹת, וְהַכֹּהֲנָה בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע, וְהַתּוֹרָה נִקְנִית בְּאַרְבָּעִים וּשְׁמֹנֶה דְּבָרִים. וְאֵלּוּ הֵן, בְּתַלְמוּד, בְּשִׁמְיעַת הָאֲזֵן, בְּעִרְיַכַת שְׁפָתַיִם, בְּבִינַת הַלֵּב, בְּשִׁכְלוֹת הַלֵּב, בְּאַיְמָה, בְּיִרְאָה, בְּעֲנָנָה, בְּשִׁמְחָה, בְּטַהֲרָה, בְּשִׁמּוּשׁ חֻכָּמִים, בְּדַקְדּוּק חֻבְרִים, וּבְכַלְפוּל הַמְּלָמִידִים, בְּיִשׁוּב, בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּמַעֲוֵט סְחוּרָה, בְּמַעֲוֵט דֶּרֶךְ אֶרֶץ, בְּמַעֲוֵט תַּעֲנוּג, בְּמַעֲוֵט שִׁנָּה, בְּמַעֲוֵט שִׁיחָה, בְּמַעֲוֵט שְׁחוּק, בְּאַרְךְ אִפְסִים, בְּלֵב טוֹב, בְּאַמוּנַת חֻכָּמִים, וּבְקִבְלַת הַיְסוּרִין, הַמִּכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ, וְהַשֹּׁמֵחַ בְּחִלְקוֹ, וְהַעוֹשֶׂה סִיג לְדִבְרָיו, וְאֵינוֹ מַחְזִיק טוֹבָה לַעֲצָמוֹ, אֶהוּב, אוֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת, אוֹהֵב אֶת הַצְּדָקוֹת, אוֹהֵב אֶת הַמִּישְׁרִים, אוֹהֵב אֶת הַתּוֹכָחוֹת, מִתְרַחֵק מִן הַכְּבוֹד, וְלֹא מְגִיס לְבוֹ בְּתַלְמוּדוֹ, וְאֵינוֹ שֹׁמֵחַ בְּהוֹרָאָה, נוֹשֵׂא בַעַל עִם חֲבֵרוֹ, מְכַרִּיעוֹ לְכַף זְכוּת, מַעֲמִידוֹ עַל הָאֱמֶת, וּמַעֲמִידוֹ עַל הַשְּׁלוֹם, מְתִישֵׁב לְבוֹ בְּתַלְמוּדוֹ, שׂוֹאֵל וּמַשִּׁיב, שׂוֹמֵעַ וּמוֹסִיף, הַלּוֹמֵד עַל מִנָּת לִלְמַד וְהַלּוֹמֵד עַל מִנָּת לַעֲשׂוֹת, הַמְּחַכִּים אֶת רַבּוֹ, וְהַמְּכַוֵּן אֶת שְׂמוּעָתוֹ, וְהָאוֹמֵר דִּבְרַת בָּשֶׁם אוֹמְרוֹ, הֵא לְמַדְתָּ שְׁכָל הָאוֹמֵר דִּבְרַת בָּשֶׁם אוֹמְרוֹ מְבִיא גְּאֻלָּה לְעוֹלָם, שְׁנֵאֲמַר (אֶסְתֵּר ב) וְתֹאמַר אֶסְתֵּר לְמַלְךְ בָּשֶׁם מְרַדְּכִי:

3

Greater is learning Torah than the priesthood and than royalty, for royalty is acquired by thirty stages, and the priesthood by twenty-four, but the Torah by forty-eight things. By study, Attentive listening, Proper speech, By an understanding heart, By an intelligent heart, By awe, By fear, By humility, By joy, By attending to the sages, By critical give and take with friends, By fine argumentation with disciples, By clear thinking, By study of Scripture, By study of Mishnah, By a minimum of sleep, By a

minimum of chatter, By a minimum of pleasure, By a minimum of frivolity, By a minimum of preoccupation with worldly matters, By long-suffering, By generosity, By faith in the sages, By acceptance of suffering. [Learning of Torah is also acquired by one] Who recognizes his place, Who rejoices in his portion, Who makes a fence about his words, Who takes no credit for himself, Who is loved, Who loves God, Who loves [his fellow] creatures, Who loves righteous ways, Who loves reproof, Who loves uprightness, Who keeps himself far from honors, Who does not let his heart become swelled on account of his learning, Who does not delight in giving legal decisions, Who shares in the bearing of a burden with his colleague, Who judges with the scales weighted in his favor, Who leads him on to truth, Who leads him on to peace, Who composes himself at his study, Who asks and answers, Who listens [to others], and [himself] adds [to his knowledge], Who learns in order to teach, Who learns in order to practice, Who makes his teacher wiser, Who is exact in what he has learned, And who says a thing in the name of him who said it. Thus you have learned: everyone who says a thing in the name of him who said it, brings deliverance into the world, as it is said: “And Esther told the king in Mordecai’s name” (**Esther 2:22**).

גְּדוּלָּהּ תוֹרָה שֶׁהִיא נֹתֶנֶת חַיִּים לְעוֹשֶׂיהָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא,
 שְׁנָאֵמַר (משלי ד) כִּי חַיִּים הֵם לְמַצְאֵיהֶם וּלְכָל בָּשָׂרוֹ מֵרָפָא. וְאוֹמַר
 (שם ג) רַפְאוֹת תְּהִי לְשִׁרְךָ וְשִׁקּוֹי לְעֶצְמוֹתֶיךָ. וְאוֹמַר (שם ג) עֵץ חַיִּים
 הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתִמְכִּיָּה מְאֹשֶׁר. וְאוֹמַר (שם א) כִּי לֹוֹת חֵן הֵם
 לְרֹאשָׁה וְעֹנֻקִּים לְגִרְגָּרֶתֶיךָ. וְאוֹמַר (שם ד) תִּתֵּן לְרֹאשָׁה לֹוֹת חֵן עֲטָרַת
 תְּפָאֶרֶת תִּמְגֶּנֶן. וְאוֹמַר (שם ט) כִּי בִי יִרְבּוּ יָמֶיךָ וְיֹוֹסִיפוּ לָךְ שָׁנוֹת
 חַיִּים. וְאוֹמַר (שם ג) אֶרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בְּשִׁמְאוּלָּהּ עֹשֶׂר וְכָבוֹד. וְאוֹמַר
 (שם) כִּי אֶרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם יֹוֹסִיפוּ לָךְ. וְאוֹמַר (שם) דְּרָכֶיךָ
 דִּרְכֵי נֶעֱם וְכָל נְתִיבוֹתֶיךָ שָׁלוֹם:

Great is Torah for it gives life to those that practice it, in this world, and in the world to come, As it is said: “For they are life

unto those that find them, and health to all their flesh”
(Proverbs 4:22), And it says: “It will be a cure for your navel and marrow for your bones” (ibid. 3:8) And it says: “She is a tree of life to those that grasp her, and whoever holds onto her is happy” (ibid. 3:18), And it says: “For they are a graceful wreath upon your head, a necklace about your throat” (ibid. 1:9), And it says: “She will adorn your head with a graceful wreath; crown you with a glorious diadem” (ibid. 4:9) And it says: “In her right hand is length of days, in her left riches and honor” (ibid. 3:1, And it says: “For they will bestow on you length of days, years of life and peace” (ibid. 3:2).

רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון בן יוחאי אומר, הנאי והכח והעשר והפבור והחכמה והזקנה והשיבה והבנים, נאה לצדיקים ונאה לעולם, שנאמר (שם טז) עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא. ואומר (שם כ) תפארת בחורים כחם והדר זקנים שיבה. ואומר (שם יד) עטרת חכמים עשרם. ואומר (שם יז) עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם. ואומר (ישעיה כד) וחקרה הלבנה ובושה החמה, כי מלך ה' צבאות בהר ציון ובירושלים ונגד זקניו פבור. רבי שמעון בן מנסיא אומר, אלו שבע מדות שמנו חכמים לצדיקים, כלם נתקיימו ברבי ובבניו:

Rabbi Shimon ben Menasya said in the name of Rabbi Shimon ben Yohai: Beauty, strength, riches, honor, wisdom, [old age], gray hair, and children are becoming to the righteous, and becoming to the world, As it is said: “Gray hair is a crown of glory (beauty); it is attained by way of righteousness”
(Proverbs 16:31), And it says: “The ornament of the wise is their wealth” (ibid. 14:24), And it says: “The glory of youths is their strength; and the beauty of old men is their gray hair” (ibid. 20:29), And it says: “Grandchildren are the glory of their elders, and the glory of children is their parents” (ibid. 17:6), And it says: “Then the moon shall be ashamed, and the sun shall be abashed. For the Lord of Hosts will reign on Mount Zion and in Jerusalem, and God’s Honor will be revealed to his

elders” (**Isaiah 24:23**). Rabbi Shimon ben Menasya said: these seven qualities, which the sages have listed [as becoming] to the righteous, were all of them fulfilled in Rabbi and his sons.

אמר רבי יוסי בן קסמא, פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי אדם אחד, ונתן לי שלום, והחזירתי לו שלום. אמר לי, רבי, מאיזה מקום אתה. אמרתי לו, מעיר גדולה של חכמים ושל סופרים אני. אמר לי, רבי, רצונך שתדור עמנו במקומנו, ואני אתן לך אלף אלפים דינרי זהב ואבנים טובות ומרגליות. אמרתי לו, בני, אם אתה נותן לי כל כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם, איני דר אלא במקום תורה. ולא עוד, אלא שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד, שנאמר (משלי ו) בהתהלךך מנחה אתה, בשכבך תשמר עליה, והקיצות היא תשיחה. בהתהלךך מנחה אתה, בעולם הזה, בשכבך תשמר עליה, בקבר, והקיצות היא תשיחה, לעולם הבא. וכן כתוב בספר תהלים על ידי דוד מלך ישראל (תהלים קיט), טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף. ואומר (חגי ב) לי הכסף ולי הזהב אמר ה' צבאות:

5

Rabbi Yose ben Kisma said: Once I was walking by the way when a man met me, and greeted me and I greeted him. He said to me, “Rabbi, where are you from?” I said to him, “I am from a great city of sages and scribes”. He said to me, “Rabbi, would you consider living with us in our place? I would give you a thousand thousand denarii of gold, and precious stones and pearls.” I said to him: “My son, even if you were to give me all the silver and gold, precious stones and pearls that are in the world, I would not dwell anywhere except in a place of Torah; for when a man passes away there accompany him neither gold nor silver, nor precious stones nor pearls, but Torah and good deeds alone, as it is said, “When you walk it will lead you. When you lie down it will watch over you; and when you are awake it will talk with you” (**Proverbs 6:22**). “When you walk it will lead you” in this world. “When you lie down it will watch over you” in the grave; “And when you are

awake it will talk with you” in the world to come. And thus it is written in the book of Psalms by David, king of Israel, “I prefer the teaching You proclaimed to thousands of pieces of gold and silver” (**Psalms 119:72**), And it says: “Mine is the silver, and mine the gold, says the Lord of Hosts” (**Haggai 2:8**).

6

חַמְשָׁה קְנִינִים קָנָה לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ, וְאֵלוֹ הֵן, תּוֹרָה קְנִין אֶחָד, שָׁמַיִם וָאָרֶץ קְנִין אֶחָד, אֲבִרָהֶם קְנִין אֶחָד, יִשְׂרָאֵל קְנִין אֶחָד, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קְנִין אֶחָד. תּוֹרָה מִנִּין, דְּכִתִּיב (מְשִׁלִּי ה), ה' קְנִי רֵאשִׁית דְּרֶכּוֹ קֹדֶם מִפְּעֻלּוֹ מֵאֲז. שָׁמַיִם וָאָרֶץ קְנִין אֶחָד מִנִּין, דְּכִתִּיב (יִשְׁעִיָּה סו), כֹּה אָמַר ה' הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֶדֶם רַגְלִי אִי זֶה בֵּית אֲשֶׁר תִּבְנוּ לִי וְאִי זֶה מְקוֹם מְנוּחָתִי, וְאוֹמֵר (תְּהִלִּים קד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיָהּ ה' כָּלֶם בְּחֻכָּמָה עֲשִׂיתָ מְלָאָה הָאָרֶץ קְנִינָה. אֲבִרָהֶם קְנִין אֶחָד מִנִּין, דְּכִתִּיב (בְּרֵאשִׁית יד), וַיִּבְרָכֶהוּ וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ אֲבִרָה לֹאֵל עֲלִיוֹן קָנָה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. יִשְׂרָאֵל קְנִין אֶחָד מִנִּין, דְּכִתִּיב (שְׁמוֹת טו), עַד יַעֲבֹר עֲמָךְ ה' עַד יַעֲבֹר עִם זֶה קְנִיתָ, וְאוֹמֵר (תְּהִלִּים טז) לַקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הִמָּה וְאֲדִירִי כָּל חֶפְצֵי בָם. בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קְנִין אֶחָד מִנִּין, דְּכִתִּיב (שְׁמוֹת טו), מְכוֹן לְשִׁבְתָּךְ פְּעֻלָּתְךָ ה' מִקְדָּשׁ ה' כּוֹנְנֵנוּ יְדִידֶךָ. וְאוֹמֵר (תְּהִלִּים עח) וַיָּבִיֵּאם אֶל גְּבוּל קְדֻשּׁוֹ הֵר זֶה קִנְיָה יְמִינוֹ:

Five possessions did the Holy Blessed One, set aside as his own in this world, and these are they: The Torah, one possession; Heaven and earth, another possession; Abraham, another possession; Israel, another possession; The Temple, another possession. 1a) The Torah is one possession. From where do we know this? Since it is written, “The Lord possessed (usually translated as ‘created’) me at the beginning of his course, at the first of His works of old” (**Proverbs 8:22**). 2a) Heaven and earth, another possession. From where do we know this? Since it is said: “Thus said the Lord: The heaven is My throne and the earth is My footstool; Where could you build a house for Me, What place could serve as My abode? (**Isaiah 66:1**) And it says: “How many are the things You have made, O Lord; You have made them all with wisdom; the earth is full of Your

possessions” (**Psalms 104:24**). 3a) Abraham is another possession. From where do we know this? Since it is written: “He blessed him, saying, “Blessed by Abram of God Most High, Possessor of heaven and earth” (**Genesis 15:19**). 4a) Israel is another possession. From where do we know this? Since it is written: “Till Your people cross over, O Lord, Till Your people whom You have possessed” (**Exodus 15:16**). And it says: “As to the holy and mighty ones that are in the land, my whole desire (possession) is in them” (**Psalms 16:3**). 5a) The Temple is another possession. From where do we know this? Since it is said: “The sanctuary, O lord, which your hands have established” (**Exodus 15:17**), And it says: “And He brought them to His holy realm, to the mountain, which His right hand had possessed” (**Psalms 78:54**).

כָּל מָה שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ, לֹא בָּרָאוֹ אֱלֹא לְכְבוֹדוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מג), כָּל הַנִּקְרָא בִּשְׁמִי וְלְכְבוֹדִי בָּרָאתִיו יִצְרַתִּיו אֶף
עָשִׂיתִיו, וְאֹמֵר (שמות טו), יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד.

רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקָשְׁיָא אוֹמֵר, רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
לְפִיכָךְ הִרְבֵּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מב) ה' חֲפֵץ לַמַּעַן
צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וַיֵּאדִיר:

Whatever the Holy Blessed One created in His world, he created only for His glory, as it is said: “All who are linked to My name, whom I have created, formed and made for My glory” (**Isaiah 43:7**), And it says: “The Lord shall reign for ever and ever” (**Exodus 15:18**).

Said Rabbi Hananiah ben Akashya: It pleased the Holy Blessed One to grant merit to Israel, that is why He gave them Torah and commandments in abundance, as it is said, “The Lord was pleased for His righteousness, to make Torah great and glorious” (**Isaiah 42:21**).

